

Sygn. akt II CSK 112/15

POSTANOWIENIE

Dnia 21 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa "P." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w O.

przeciwko "H." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ś.

o stwierdzenie nieważności uchwał,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 21 października 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 8 października 2014 r., sygn. akt I ACa 139/14,

uzupełnionego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 15 grudnia 2014 r., sygn. akt I ACa 139/14,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę
270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia. Skarga kasacyjna służy ochronie interesu publicznego; umożliwia zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wnoszenie przez Sąd Najwyższy wkładu w rozwój nauki prawa. Takie ukształtowanie przez ustawodawcę skargi kasacyjnej powoduje konieczność poddania jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów warunkujących merytoryczne rozpoznanie.

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełniony, jeśli skarżący wykaże przesłanki wskazane w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a mianowicie, że: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powód wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., tj., że w przedmiotowej sprawie występują istotne zagadnienia prawne oraz że zachodzi potrzeba wykładni art. 252 § 3 k.s.h., wywołującego rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Według strony powodowej w sprawie występują trzy istotne zagadnienia prawne, a mianowicie:

- 1) Czy w przypadku wykładni art. 252 § 3 k.s.h., polegającej na uznaniu, że sześciomiesięczny termin do wytoczenia powództwa o stwierdzenie

nieważności uchwały zgromadzenia wspólników spółki z o.o. rozpoczyna swój bieg w chwili, w której podmiot legitymowany do wytoczenia przedmiotowego powództwa mógł zapoznać się z treścią uchwał (a nie z chwilą rzeczywistego zapoznania się), decydująca jest chwila, w której powstanie potencjalna (hipotetyczna) możliwość zapoznania się z treścią uchwał? Czy też dla rozpoczęcia biegu wskazanego terminu miarodajna jest chwila, w której powstanie realna, uwzględniająca okoliczności konkretnej sprawy i obiektywna możliwość zapoznania się z treścią uchwały?

- 2) Czy dokonana w danej sprawie przez Sąd Najwyższy nowa, odmienna od dotychczasowej wykładni przepisu prawa (tj. wykładni dająca się zakwalifikować jako nova producta) może uzasadniać powołanie nowych faktów i dowodów, których potrzeba powołania wynikła później w rozumieniu art. 381 k.p.c., jeśli na potrzebę takiej odmiennej wykładni powoływała się strona przeciwna w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (nie uzasadniając powyższego dotychczasową wykładnią)? Czy w przypadku jednolitej wykładni konkretnego przepisu prawa materialnego w orzecznictwie, w oparciu, o którą powód wykazuje w postępowaniu sądowym okoliczności uzasadniające przysługujące mu żądanie, powoływanie przez stronę przeciwną w odpowiedzi na pozew okoliczności nieistotnych na gruncie przyjętej wykładni i bazujących na odmiennej od dotychczasowej, ugruntowanej w orzecznictwie wykładni, oznacza potrzebę powołania przez powoda faktów i dowodów w celu wykazania okoliczności przeciwnych do podnoszonych przez stronę przeciwną w postępowaniu pierwszoinstancyjnym?
- 3) Czy w przypadku, gdy wykładnia prawa dokonana przez Sąd Najwyższy w konkretnej sprawie (wiążąca w sprawie na podstawie art. 398²⁰ k.p.c.) wywołuje rozbieżności w orzecznictwie (jest odmienna od dotychczasowej wykładni prezentowanej w orzecznictwie), dopuszczalne jest uzasadnienie wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy z uwagi na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), przy założeniu że sformułowane podstawy

kasacyjne nie są sprzeczne z wykładnią dokonaną przez Sąd Najwyższy w przedmiotowej sprawie? Czy przewidziany w art. 398²⁰ zd. 2 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy odnosi się wyłącznie do podstaw kasacyjnych, o których mowa w art. 398³ § 1 k.p.c. i nie jest nim objęte uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania?

W ocenie Sądu Najwyższego, wątpliwości skarżącej wyrażone w przytoczonych pytaniach nie odzwierciedlają istotnych zagadnień prawnych.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego, istotnym zagadnieniem prawnym jest taki problem jurydyczny, który ma znaczenie dla rozwoju prawa lub stanowi precedens dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04 nie publ.). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Skarżący powinien też wykazać, że ma ono ważne znaczenie dla rozpoznania lub rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07 - nie publ. oraz z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OCNP 2006, nr 15 - 16, poz. 243). Ponadto prawidłowo wyartykułowane zagadnienie musi być sformułowane w sposób ogólny w tym sensie, że nie może chodzić w nim o sposób rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2004 r., II CZ 94/04, nie publ.).

Odnosząc się do wątpliwości skarżącej sformułowanych w pierwszym pytaniu, należy uznać, że są one pozorne i oderwane od rzeczywistej interpretacji art 252 § 3 k.s.h. dokonanej przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 grudnia 2013 r. (II CSK 151/13) oraz Sąd Apelacyjny w zaskarżonym orzeczeniu.

Wykładnia ta nie była wynikiem odstąpienia od dotychczasowej linii orzeczniczej w zakresie liczenia terminu do wytoczenia powództwa o unieważnienie

uchwały określonego w art. 253 § 3 k.s.h. i zakwestionowania określenia ustawowego wskazującego moment początkowy rozpoczynający bieg tego terminu („od dnia powzięcia wiadomości o uchwale”).

Zagadnienie sformułowane jako drugie, zmierza do polemiki nie tylko z wywodem prawnym w zakresie interpretacji art. 381 k.p.c., ale i ustaleniami faktycznymi Sądu Apelacyjnego, który przyjął, że powódka nie przedstawiła w pozwie twierdzeń, kiedy członkowie zarządu powzięli wiedzę o zaskarżonych uchwałach, jak i nie wykazała tej okoliczności

Co do zagadnienia trzeciego, to pytanie, w którym ono zostało ujęte, w istocie zmierza do wykreowania wykładni art. 398²⁰ zdanie 1 k.p.c., skutkującej obejściem art. 398²⁰ zdanie 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd, ponownie rozpoznający sprawę jest związany wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. Nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy (por. wyrok SN z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 628/09, niepubl.).

W ocenie Sądu Najwyższego, nie zachodzi również przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Prawidłowe powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis stanowi źródło poważnych wątpliwości interpretacyjnych, przy czym nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ. i z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, umożliwiającą analizę, czy przyczyny rozbieżności nie są skutkiem odmiennych okoliczności faktycznych oraz czy wykładnia dokonana przez sąd drugiej instancji jest sprzeczna z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Niezbędne jest także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca

2009 r., sygn. akt I CSK 111/09, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., sygn. akt I PK 233/07, OSNP 2009, nr 3–4, poz. 43). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, nie publ.).

Skarżąca również i w tym przypadku wskazała na rzekomą rozbieżność wykładni wynikającej z wyводу prawnego zawartego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013 r., II CSK 151/13, co wskazuje na próbę obejścia art. 398²⁰ zdanie 1 k.p.c., gdyż w podstawach skargi podniesiono naruszenie art. 252 § 3 k.s.h.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy rozstrzygnął zgodnie z art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 108 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 11 pkt 27 i § 13 ust. 4 pkt 1 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. 2013.461).